

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v centrách voľného času v školskom roku 2011/2012 v SR

Štátna školská inšpekcia (ďalej ŠŠI) vykonala v 54 centrách voľného času (ďalej CVČ) tematické inšpekcie. V tých centrách, v ktorých boli zistené nedostatky, boli naplánované **následné inšpekcie**. Inšpekcie sa nerealizovali v plánovanom termíne celkom v 4 centrách z rôznych objektívnych dôvodov (zmena sídla spojená so zmenou pôsobnosti v inom kraji, v čase plánovanej inšpekcie centrum zrušilo väčšinu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti). Školskí inšpektori vykonali celkom **41** následných inšpekcií (39 po tematickej a 2 po následnej inšpekcii) v **39** CVČ, z toho bolo **28** štátnych, **3** cirkevné a **8** súkromných, **35** centier bolo s výchovným jazykom slovenským a **4** s výchovným jazykom slovenským a maďarským. Počas inšpekcií kontrolovali akceptáciu a splnenie uplatnených **206 opatrení**, z toho bolo **66 odporúčaní** a **96 opatrení** prijali riaditelia k nedostatkom, ktoré súviseli s nedodržaním všeobecne záväzných právnych noriem. ŠŠI uložila riaditeľom CVČ **30 opatrení** a **14 upozornení** zaslala zriaďovateľom. Prehľad o počte uplatnených opatrení je uvedený v tabuľke č. 1.

Uplatnené opatrenia smerovali najmä k odstráneniu nedostatkov týkajúcich sa

- spĺňania kvalifikačných predpokladov a požiadaviek na výkon riadiacej funkcie
- stanovenia základného úväzku vedúceho zamestnanca
- vyhotovenia výchovného programu
- vypracovania výchovného plánu, výchovných osnov
- zapracovania príslušných náležitostí v školskom poriadku
- ustanovenia pedagogickej rady
- ustanovenia rady školského zariadenia
- kontrolnej činnosti riaditeľa CVČ
- vedenia pedagogickej a ďalšej dokumentácie (triedne knihy, rozvrhy pravidelnej týždennej záujmovej činnosti)
- dodržania vekovej hranice prijímaných osôb do záujmových útvarov
- dodržania stanovenej dĺžky trvania priamej výchovnej činnosti
- dodržania zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchovno-vzdelávacej činnosti v záujmovom útvare

Tabuľka č. 1 Prehľad opatrení uplatnených ŠŠI

Prehľad opatrení uplatnených ŠŠI											
spolu	206										
z toho	odporúčania			opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn		upozornenia zriaďovateľa	
počet	66			96		30		0		14	
z toho	akceptované	%	neaktuálne	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	56	86	1	89	93	30	100	-	-	8	57

Riaditelia CVČ **akceptovali 56 odporúčaní** (86 %), ktoré boli zacielené na odstránenie nedostatkov vo výchovných programoch. Nedostatočne v nich boli rozpracované najmä požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, údaje o personálnom a materiálo-technickom zabezpečení, výchovné štandardy pre prírodovedno-environmentálnu, telesnú a športovú oblasť, niekde zameranie výchovného programu nebolo

prispôsobené reálnym podmienkam školského zariadenia. Vo výchovných plánoch neboli uvedené konkrétne počty vyučovacích hodín záujmových útvarov (ďalej ZÚ), v rozvrhu týždennej činnosti bol uvedený iný počet hodín výchovnej činnosti ZÚ ako vo výchovnom pláne. Nie všetky výchovné osnovy boli rozpracované najmenej v rozsahu ustanovenom výchovným štandardom. Školské poriadky neobsahovali požadované náležitosti a s ich obsahom sa preukázateľným spôsobom členovia ZÚ neoboznámili. Odporúčania ŠŠI smerovali aj k systematickejšiemu vykonávaniu vnútornej kontrolnej činnosti. Dôslednejšia realizácia kontroly príslušnej pedagogickej a ďalšej dokumentácie viedla k odstráneniu zistených nedostatkov, ktoré súviseli s fiktívnym vedením triednych kníh, s nepravidelnou a s neprehľadnou evidenciou dochádzky, s nesledovaním zmien v počte zapísaných žiakov a iných osôb, s nekorektnou opravou chybných zápisov. Rovnako viedla k zabezpečeniu vhodnej didaktickej techniky pre činnosť ZÚ a k prijímaniu počtu členov v závislosti od ich priestorových podmienok. Akceptovaním väčšiny odporúčaní sa vytvorili vhodné predpoklady pre skvalitnenie riadiacej práce vedúcich zamestnancov a výchovno-vzdelávacej činnosti vychovávateľov. Celkovo bolo riaditeľmi 6 CVČ **neakceptovaných 9 odporúčaní** (15 %), preto v niektorých výchovných programoch naďalej absentovali aktuálne údaje o personálnom zabezpečení ZÚ, ich zameranie nebolo prispôsobené reálnym podmienkam CVČ, pretrvával rozpor medzi počtom hodín v rozvrhu týždennej činnosti a vo výchovnom pláne. Akceptáciu 1 odporúčania¹ nebolo možné skontrolovať, lebo z predložených týždenných rozvrhov vyplynulo, že sa činnosť útvarov, v ktorých boli zistené nedostatky, v školskom roku 2011/2012 nerealizovala.

Vedúci zamestnanci kontrolovaných subjektov **prijali 96** konkrétnych a účinných **opatrení** na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku. **Splnením** prevažnej väčšiny **opatrení (93 %)** sa posilnilo právne vedomie riaditeľov a vytvorili sa predpoklady pre skvalitnenie ich práce v oblasti pedagogického riadenia a plánovania. Zriadením pedagogickej rady školského zariadenia a vypracovaním jej rokovacieho poriadku sa zlepšila spolupráca pedagogických zamestnancov pri riešení aktuálnych úloh i výchovno-vzdelávacích problémov. Prerokovaním výchovných programov a školských poriadkov v pedagogických radách a v radách školských zariadení sa zabezpečila ich lepšia informovanosť a aktívnejšia spoluúčasť na tvorbe základných pedagogických dokumentov. Riaditelia vypracovali prehľad o rozsahu výchovnej činnosti vychovávateľov, zabezpečili dodržiavanie efektívneho využívania stanoveného času výchovnej činnosti ZÚ. Prínosom splnených opatrení bolo dopracovanie jednotlivých častí výchovného programu, vyhotovenie výchovného plánu s prehľadnou organizačnou štruktúrou obsahujúcou skladbu oddelení. Zabezpečilo sa dodržanie vekovej hranice prijímaných osôb do ZÚ a stanovenej dĺžky trvania priamej výchovnej činnosti. Splnenie opatrení týkajúcich sa systematického vedenia pedagogickej dokumentácie v štátnom jazyku i v jazyku národnostnej menšiny a na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených MŠVVaŠ SR sa prejavilo najmä v pravdivosti, v aktuálnosti a v prehľadnosti vo vedení záznamov v triednych knihách. Doplnením obsahu školských poriadkov boli preukázateľnou formou zabezpečené práva a povinnosti členov útvarov a ich zákonných zástupcov. Vydanie internej smernice o zásadách manipulácie so zbraňou a jej dodržiavanie prispelo k vytvoreniu bezpečného prostredia počas výchovnej činnosti v ZÚ. Riaditelia 4 subjektov **nesplnili 7 prijatých opatrení**. V 1 CVČ nemal vedúci zamestnanec stanovený rozsah priamej výchovnej činnosti a v ďalších sa opätovne vyskytli nedostatky vo výchovných programoch (nedoplnenie informácií o priestorových podmienkach ZÚ na vysunutých pracoviskách a personálnom zabezpečení) i vo vedení pedagogickej dokumentácie (nesúlady počtu prijatých žiakov s počtom vydaných rozhodnutí o prijatí a následne nesúlady s evidenciou žiakov v triednych knihách).

ŠŠI **uložila** kontrolovaným subjektom **30 opatrení**. Ich splnením sa odstránili nedostatky zistené vo výchovných programoch, ktoré súviseli najmä s neuvedením počtu vyučovacích

¹ SCVČ Čerín 57 – v súčasnosti SCVČ, Hiadel' 14

hodín výchovno-vzdelávacej činnosti ZÚ vo výchovnom pláne, s neprerokovaním výchovného programu v pedagogickej rade, jeho nezverejnením na verejne prístupnom mieste, s nedodržiavaním rozvrhu týždennej činnosti. Zabezpečilo sa dodržanie vekovej hranice prijímaných osôb, zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zúčastnených členov pri činnostiach, odstránenie nedostatkov v obsahu školských poriadkov a ich prerokovanie v rade školského zariadenia.

ŠŠI zaslala **zriaďovateľom CVČ 14 upozornení** na porušenie právnych predpisov, ktorých riešenie patrilo do ich pôsobnosti. Upozornenia sa týkali nedodržania stanovených podmienok na vymenovanie riaditeľa školského zariadenia, nedodržania predpísaného rozsahu priamej výchovnej činnosti riaditeľom školského zariadenia, nezriadenia rady cirkevného školského zariadenia a nedostatkov v zriaďovacích listinách. Písomnú odpoveď o prijatí opatrení na odstránenie nedostatkov zaslali 3 zriaďovatelia štátnych CVČ v Trnavskom kraji, 3 zriaďovatelia štátnych a 1 cirkevného centra v Nitrianskom kraji a 1 zriaďovateľ súkromného centra v Banskobystrickom kraji. Na zaslané upozornenia **neodpovedali 6** zriaďovatelia.

Písomnú správu o prijatí opatrenia na odstránenie nedostatku, ktoré sa týkalo zmeny názvu sídla školského zariadenia, neposlal zriaďovateľ štátneho CVČ² v Košickom kraji. Písomnú odpoveď neposlal ani zriaďovateľ súkromného CVČ,³ v ktorom bola po neúspešnom výberovom konaní opätovne poverená vedením predošlá riaditeľka s termínom do 31. 10. 2011. V čase realizácie následnej inšpekcie (02. 04. 2012) sa zistilo, že zriaďovateľ výberové konanie neuskutočnil.

V Prešovskom kraji zriaďovateľ štátneho CVČ⁴ nereagoval na upozornenie (s termínom splnenie do 15. 09. 2011), že ním menovaný riaditeľ nespĺňa požadované podmienky na výkon riadiacej funkcie a rovnako nereagoval ani na druhé upozornenie (s termínom splnenie do 15. 09. 2012). Riaditeľ tohto CVČ však pri následnej inšpekcii vykonanej dňa 07. 06. 2012 predložil Osvedčenie o prvej atestácii vydané Metodicko-pedagogickým centrom, Ševčenkova 11, Bratislava zo dňa 17. 05. 2012.

ŠŠI zaslala 2 upozornenia Krajskému školskému úradu v Trenčíne na zistené nedostatky v 2 štátnych CVČ, ktoré priamo súviseli s neúčelným čerpaním finančných prostriedkov. Upozornila na skutočnosť, že v materských školách (ďalej MŠ) počas výchovno-vzdelávacej činnosti i v čase odpočinku a rovnako v základných školách (ďalej ZŠ) počas výchovno-vzdelávacieho procesu a v čase výchovnej činnosti školského klubu detí realizovali CVČ pravidelnú záujmovú činnosť. Ďalej upozornila na fakt, že do rozvrhu zaradili CVČ nepravidelné aktivity ako pravidelnú záujmovú činnosť. Prednosta krajského školského úradu v písomnej odpovedi konštatoval, že takéto zameranie kontroly nie je v ich kompetencii.

V Nitrianskom kraji zriaďovateľ štátneho CVČ⁵ písomne neinformoval o prijatí opatrenia na odstránenie nedostatku, ktoré súviselo s uvedením druhu školského zariadenia v zriaďovacej listine len v štátnom jazyku.

Iné zistenia

V Nitrianskom kraji zaslala ŠŠI po vykonaní tematických inšpekcí 8 riaditeľom materských a 2 riaditeľom základných škôl oznámenie o porušení všeobecne záväzných právnych noriem týkajúcich sa organizácie záujmovej činnosti CVČ s deťmi a so žiakmi v čase odpočinku, výchovno-vzdelávacej činnosti a v čase výchovno-vzdelávacieho procesu. Riaditelia škôl nedostatky odstránili.

V priebehu následných inšpekcí boli v niektorých centrách zistené ďalšie nedostatky, ktoré nesúviseli s predmetom inšpekcie:

² Súkromné CVČ, Hlavná 165, Valaliky

³ Súkromné CVČ Pauzička, Bauerova 1, Košice

⁴ CVČ, Fučíkova 5, Giraltovce

⁵ CVČ, Ľudovíta Štúra 15, Želiezovce

- V Bratislavskom kraji v štátnom CVČ⁶ bolo počas výkonu inšpekcie zistené nesplnenie prijatých opatrení. ŠŠI riaditeľovi uložila 2 opatrenia na ich odstránenie (uvádzať počet vyučovacích hodín výchovno-vzdelávacej činnosti aktuálnych ZÚ vo výchovnom pláne; prerokovať výchovný plán v pedagogickej rade a zverejniť ho na verejne prístupnom mieste). Riaditeľ CVČ zaslal správu o ich splnení oneskorene. Ďalšia následná inšpekcia potvrdila ich splnenie.

- V Nitrianskom kraji v štátnom subjekte⁷ sa zistili ďalšie nedostatky (riaditeľ CVČ nemal stanovený rozsah priamej výchovnej činnosti, nevydal rozhodnutia pre všetky prijaté deti a viaceré ním vydané rozhodnutia boli neúplné, činnosť 1 ZÚ bola realizovaná v materskej škole počas výchovno-vzdelávacej činnosti). ŠŠI uložila vedúcemu zamestnancovi prijať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré v určenom termíne splnil.

- V Prešovskom kraji v CVČ⁸ kontrolou rozvrhu pravidelnej výchovno-vzdelávacej činnosti sa zistilo, že činnosť ZÚ Anglický jazyk sa realizovala v čase hlavnej výchovno-vzdelávacej činnosti materskej školy. V ďalšom CVČ⁹ boli žiaci prijímaní na pravidelnú činnosť bez písomnej žiadosti zákonného zástupcu, len na základe písomnej prihlášky s podpisom neploletého žiaka.

- V Banskobystrickom kraji adresa súkromného CVČ¹⁰ uvedená v sieti škôl a školských zariadení nebola totožná s adresou, na ktorej centrum sídlilo.

Záver

K výrazným pozitívnym zisteniam patrila snaha riadiacich zamestnancov odstrániť nedostatky a tým skvalitniť výchovno-vzdelávaciu činnosť a podmienky výchovy a vzdelávania v CVČ. Z celkového počtu 192 uplatnených opatrení akceptovali a splnili **175**, čo predstavuje **91 %**.

ŠŠI overila, že riaditelia zamerali pozornosť na dopracovanie i aktualizovanie výchovných programov, ktoré prerokovali v zriadených pedagogických radách a v radách školských zariadení. V náhodne vybraných triednych knihách ZÚ zistili, že evidencia a počet žiakov boli vedené pravdivo, dochádzka členov bola zaznamenávaná aktuálne a sústavne. Hospitácie na výchovno-vzdelávacej činnosti v tých ZÚ, v ktorých boli zistené pri tematických inšpekciách nedostatky, potvrdili zlepšenie priestorových, materiálno-technických podmienok, dodržiavanie bezpečnosti i určenej dĺžky priamej výchovno-vzdelávacej činnosti. Skvalitnila sa vnútorná kontrolná činnosť riadiacich zamestnancov, čo sa prejavilo v dopracovaní výchovných plánov, rozvrhov týždennej činnosti, školských poriadkov a v ich dodržiavaní i aktualizovaní. Do rozvrhov pravidelnej týždennej činnosti nezaradili príležitostné aktivity realizované s deťmi a so žiakmi v školách, ktorými narúšali výchovno-vzdelávaciu činnosť v MŠ a výchovno-vzdelávací proces v ZŠ. Pozitívnym prínosom akceptácie a splnenia uplatnených opatrení bolo dôslednejšie oboznámenie sa vedúcich zamestnancov so všeobecne záväznými právnymi predpismi a ich následná realizácia v praxi. Riadiaci zamestnanci, ktorí v čase tematickej inšpekcie neabsolvovali prípravu vedúcich pedagogických zamestnancov, sa na funkčné vzdelávanie prihlásili. Rozsah stanovenej priamej výchovnej činnosti akceptovali. V súlade s platným právnym predpisom zabezpečili stanovenú vekovú hranicu prijímaných osôb na činnosť útvarov.

Takmer polovica zriaďovateľov, ktorým boli zaslané upozornenia na nedodržanie právnych predpisov, písomne ŠŠI neinformovala v určenom termíne o stave riešenia zistených nedostatkov.

⁶ CVČ Klokan, Pekníkova 2, Bratislava

⁷ CVČ, Ul. A. Sládkovičova 2, Levice

⁸ ABC – CVČ, Októbrová 30, Prešov

⁹ CVČ, Fučíkova 5, Giraltovce

¹⁰ SCVČ Quo vadis, Sokolská 109, Zvolen – toho času SCVČ Quo vadis, Ul. I. Krasku 7, Zvolen

Pri inšpekcii v 3 CVČ neboli opatrenia splnené, preto ŠŠI následne vykonala v 2 centrách inšpekciu opätovne. Riaditelia zistené nedostatky v stanovenom termíne odstránili. V 1 CVČ sa vykoná opätovná následná inšpekcia v školskom roku 2012/2013 a rovnako sa vykoná aj v 4 CVČ, v ktorých z objektívnych dôvodov neboli naplánované následné inšpekcie realizované.